

Till: m.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia: m.kemikalieenheten@regeringskansliet

M2021/02118

Riksbyggens synpunkter gällande remiss av En förbättrad förpackningsinsamling-nya roller för kommuner och producenter, M2021/02118

Riksbyggen tillstyrker förslaget, men ser vissa risker som bör åtgärdas

Synpunkterna kan sammanfattas i följande punkter som utvecklas mer nedan.

- Riksbyggen ser positivt på att producenterna ekonomiskt ska ansvara för insamling och behandling av förpackningsavfall, samt att det ska samlas in fastighetsnära. Riksbyggen anser att producentansvaret är av största vikt för att nå en mer cirkulär ekonomi och anser att regeringen ska återinföra producentansvar för returpapper.
- Riksbyggen ser en risk i att ersättningsnivåerna från producenterna inte innebär full kostnadstäckning, vilket riskerar att inte täcka en fullgod kostnadsfri service för boende över hela landet.
- Det är viktigt att det säkerställs en hög servicegrad i alla delar av landet, att kostnaderna för hushållen inte ökar samt att det är lätt att göra rätt för de boende.
- För de fastighetsägare som inte har fastighetsnära insamling idag kan det innebära en utbyggnadskostnad utöver driftskostnader. Det innebär att producenterna inte tar det fulla ekonomiska ansvaret, utan att de boende får betala.
- Det behöver säkerställas att de fastighetsägare som redan byggt ut fastighetsnära insamling inte tvingas byta system och göra investeringar i ett helt nytt system när kommunen tar över insamlingen.
- Kravet på statistikuppföljning av materialåtervinning på kommunnivå i mängd materialåtervinning per invånare inte är tillräcklig för att få en bra lokal uppföljning. För att kunna återkoppla resultat till de boende krävs statistikuppföljning på miljörumsnivå, som producenterna bör bekosta i enlighet med producentansvaret.

9.1 Den fastighetsnära insamlingen behöver byggas ut för att nå återvinningsmålen och en cirkulär ekonomi

Riksbyggen ser positivt på att producenterna ekonomiskt ska ansvara för insamling och behandling av förpackningsavfall, samt att det ska samlas in fastighetsnära. Detta är i enlighet med Riksbyggens tidigare synpunkter kring att producenterna idag inte tar sitt fulla ansvar, vilket innebär att hushållen som har fastighetsnära insamling betalar dubbelt, både vid inköp av förpackningen och för insamling. Riksbyggen anser att producentansvaret är av största vikt för att nå en mer cirkulär ekonomi och anser att regeringen ska återinföra producentansvar för returpapper.

9.5.1 Kommunal insamling av förpackningsavfall från hushåll och vissa verksamheter

Riksbyggen har inget att invända mot att kommunerna har det operativa ansvaret för insamlingen från hushåll. Oavsett vilken aktör som har det operativa ansvaret är det viktigt att det säkerställs en hög servicegrad i alla delar av landet, att hushållen inte ska bära kostnaderna samt att det är lätt att göra rätt för de boende, så att materialåtervinningsmålen nås.

Riksbyggen ser dock en risk med att ersättningsnivåerna från producenterna inte kommer att innebära full kostnadstäckning och därmed inte kommer att täcka en fullgod kostnadsfri service för boende över hela landet.

Riksbyggen tillstyrker förslaget om att kommunen ska informera avfallsinnehavarna om utsorteringskrav och insamlingslösning.

Riksbyggen ser en risk i att fastighetsägare som idag har fastighetsnära insamling förlorar inflytande över hur tjänsten utförs, exempelvis i form av statistik och extra tjänster. Riksbyggen anser att kravet på statistikuppföljning av materialåtervinning på kommunnivå i mängd materialåtervinning per invånare inte är tillräcklig för att få en bra lokal uppföljning. För att kunna återkoppla resultat till de boende krävs statistikuppföljning på miljösumsnivå. Vissa av Riksbyggens kunder har arbetat aktivt med sin avfallshantering och därmed lyckats förbättra sin källsortering, minskat sina kostnader men med bibehållen servicenivå. Om man blir låst till få aktörer finns en risk att prissättning sker efter de servicenivåer som finns.

Riksbyggen befarar att en övergång i kommunalt insamlingsansvar kan leda till insamlingen blir mer likriktad och oflexibel. Vissa bostadsområden kan behöva fler insatser och bättre lösningar för att få de boende att sortera mer och med bra kvalitet. Fastighetsägare kan inte heller ställa specifika krav på den som genomför insamlingen, till exempel miljökrav på förnybara drivmedel på avfallstransporter, vilket är en nackdel.

Riksbyggen anser att det måste finnas krav på producenterna att servicegraden för den befintliga fastighetsnära insamlingen ska upprätthållas under övergångsperioden så att det inte blir ett glapp där ingen hämtning sker i övergångsskedet.

Riksbyggen tillstyrker förslaget till att servicegraden för insamling av förpackningar från verksamheter tydliggörs och därmed blir högre än idag.

9.6.2 Utrymmen för avfall i flerbostadshus

Riksbyggen anser att fastighetsnära insamling av de vanligaste förpackningslagen gör det lättare för boende att lämna sitt förpackningsavfall och leder till att fler förpackningar sorteras ut för materialåtervinning och mindre går till förbränning.

Riksbyggen ser dock risker med att producenterna trots allt inte tar sitt fulla ansvar eftersom det är fastighetsägaren som ska bekosta iordningsställande av avfallsrum. För en fastighetsägare som i dagsläget inte har fastighetsnära insamling kan det innebära stora kostnadsökningar för de boende.

Riksbyggen anser att de fastighetsägare som redan byggt ut fastighetsnära insamling fortsatt ska kunna använda detta och inte tvingas byta system och göra investeringar i ett helt nytt system när kommunen tar över insamlingen.

9.6.3 Lättillgängliga insamlingsplatser

Riksbyggen tillstyrker förslaget om lättillgängliga insamlingsplatser för sällanförpackningar. Riksbyggen anser dock att det behöver säkerställas att servicegraden för dessa är god. Skrymmande förpackningar är en utmaning i miljörum med fastighetsnära insamling, vilket leder till att kärl snabbt blir fulla. Om servicegraden för de lättillgängliga platserna är låg finns risk att skrymmande förpackningar fortsatt kommer att hamna i den fastighetsnära insamlingen eller i restavfallet.

Frågor

Frågor med anledning av denna remiss kan ställas till:
Karolina Brick, Hållbarhetschef, tfn: 0702915447, e-post:
karolina.brick@riksbyggen.se.

Mårten Lilja
Vice vd och chef affärsområde bostad
Tfn: 0702350095
e-post: marten.lilja@riksbyggen.se

Riksbyggen är ett kooperativt företag som utvecklar bostäder i nyproduktion, både bostads- och hyresrätter. Riksbyggen är också en av Sveriges största fastighetsförvaltare med bostadsrättsföreningar samt kommersiella och offentliga fastighetsägare som kunder. Riksbyggens företagsidé är att skapa attraktiva och hållbara boenden för alla.